

**BELEIDSPLAN JACHT EN WILDSCHADE
GEMEENTE HELMOND**

Beleidsplan Jacht en Wildschade Gemeente Helmond

Status:

Voorlopig besluit College van burgemeester en wethouders	d.d. 16 maart 2004
Advies Milieu Communicatie Platform	d.d. 30 maart 2004
Definitief besluit College van burgemeester en wethouders	d.d. 27 april 2004
Vastgesteld door de Raad	d.d. 3 juni 2004

COLOFON

Beleidsplan Jacht en Wildschade gemeente Helmond

J. H. Vaessen

© februari 2004 V&T Kring BV Best

Uitvoering:

V&T Kring BV:

J.H. Vaessen, H. Fleskens

Gemeente Helmond:

R. Slaats

Begeleidingscommissie:

Gemeente Helmond:

R. Slaats, E. Joynes

Boekverzorging:

Eindredactie: H. Fleskens, Jansen & Houbiers communicatie Venray

Teksten: H. Fleskens

Tekstverwerking: H. Fleskens, M. van de Poll

Fotografie: H. Fleskens

INHOUD

1. INLEIDING	4
1.1 Aanleiding.....	4
1.2 Leeswijzer.....	4
2. SAMENVATTING EN CONCLUSIES	5
3. WETTELIJK KADER.....	6
3.1 Flora- en faunawet.....	6
3.2 Titel II. De jacht binnen de Flora- en faunawet.....	6
3.2.1 Wild.....	6
3.2.2 De jachthouder (art. 33 t/m 37).....	6
3.2.3 De uitoefening van de jacht (art. 46).....	6
3.3 Titel III. Vrijstellingen, ontheffingen en vergunningen binnen de Flora- en faunawet	6
3.4 Raakvlakken van de Flora- en faunawet met de gemeentelijke keuzes 7	
3.5 Taken.....	7
3.6 Mogelijkheden m.b.t. wildschadepreventie en wildschadebestrijding 7	
4. PROVINCIAAL BELEID	9
4.1 Inleiding	9
4.2 Bevoegdheden m.b.t. de jacht	9
4.2.1 Sluitingsmogelijkheden.....	9
4.2.2 Mogelijkheden buiten het jachtseizoen.....	9
4.3 Bevoegdheden m.b.t. wildschadebestrijding	9
4.4 Taken van de provincie	9
4.4.1 Handhaving	9
4.4.2 Aansprakelijkheidsstelling	9
4.4.3 Vrijstellingen en ontheffingen	10
4.4.4 Faunabeheerplannen	10
4.4.5 Monitoring	10
4.4.6 Resumé provinciale verplichtingen.....	10
5. BESTAAND GEMEENTELIJK BELEID.....	11
5.1 Groen Raamwerk Helmond (januari 1996).....	11
5.2 Bestemmingsplan Buitengebied (1997)	11
5.3 Landschapsbeleidsplan (1997)	11

5.4 Relatie Beleidsplan jacht en wildschade met bestaand beleidskader 12	
6. BESTAAND BELEIDSKADER OMLIGGENDE GEMEENTEN	13
6.1 Algemeen	13
6.2 Gemeente Someren	13
6.3 Gemeente Asten	13
6.4 Gemeente Nuenen	13
6.5 Gemeente Deurne	13
6.6 Gemeente Geldrop (Mierlo).....	13
6.7 Gemeente Laarbeek.....	13
6.8 Gemeente Gemert-Bakel	13
7. JACHT- EN WILDSCHADEBELEID GEMEENTE HELMOND	14
7.1 Inleiding	14
7.2 De invulling van de wildschadebestrijding en de wildschadepreventie binnen de wettelijke kaders	14
7.3 "Nul"-contract	14
7.4 Voordelen "Nul"-contract.....	14
7.5 Verpachting "Om niet"	14
7.6 Begraafplaatsen	14
7.7 De visport	15
8. GEVOLGEN VAN HET NIEUWE JACHT- EN WILDSCHADEBELEID 16	
8.1 Verantwoordelijkheid	16
8.2 Draagkracht	16
8.2.1 Historie (algemeen).....	16
8.2.2 De WBE's	16
8.2.2.1 Historie.....	16
8.2.2.2 Het tweesparenbeleid.....	16
8.2.3 Agrarische Milieu Werkgroep (ZLTO)	16
8.2.3.1 Historie.....	16
8.2.3.2 Het tweesparenbeleid.....	16
8.2.4 Natuurverenigingen en milieugroeperingen	16
8.2.4.1 Historie.....	16
8.2.4.2 Het tweesparenbeleid.....	16
8.3 Faunabeheerplan.....	16
8.4 Toezicht	17
8.5 Schade en schaderegeling	17
8.6 Gemeentelijke taken in het kader van het jacht- en wildschadebeheer.....	17

8.7	Financiële gevolgen	17
8.7.1	Inleiding.....	17
8.7.2	Verpachtingen van visrechten.....	17
8.7.3	Huidige verhoudingen opbrengsten/uitgaven	18
8.7.4	Nieuwe verhoudingen opbrengsten/uitgaven	18
9.	COMMUNICATIE	19
9.1	Communicatie direct belanghebbenden	19
9.2	Klanteninformatie.....	19
9.3	Communicatie richting inwoners	19
9.4	Communicatie intern	19
10.	BIJLAGE 1: BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN.....	20
11.	BIJLAGE 2: ARTIKELEN FLORA EN FAUNAWET	21
11.1	Voor de jacht van belang zijnde artikelen en passages uit de Flora- en faunawet	21
11.2	Titel II. De jacht binnen de Flora- en faunawet	21
11.2.1	De soorten waarop gejaagd kan worden	21
11.2.2	De jachthouder.....	21
11.2.3	De akten voor het jagen	22
11.2.4	De uitoefening van de jacht	22
11.3	Titel III. Vrijstellingen, ontheffingen en vergunningen binnen de Flora- en faunawet.....	22
11.4	Titel III. Overige vrijstellingen en ontheffingen.....	24
11.5	Het Faunafonds.....	24
12.	BIJLAGE 3: PROVINCIAAL BELEID	25
12.1	Provinciaal beleid Flora- en faunawet	25
12.2	Soortenbeleid.....	25
12.3	Provinciale beleidsruimte.....	25
12.3.1	Beschermde leefomgeving	25
12.3.2	Faunabeheereenheden en faunabeheerplannen	25
12.3.3	Jacht	25
12.3.4	.....	26
12.3.4	Kievitseieren.....	26
12.3.5	Schadebestrijding en beheer	26
12.3.6	Handhaving.....	26
12.3.7	Uitvoeringsaspecten	26
BIJLAGE 4: KAART GHS/EHS GEBIEDEN	27	

14. BIJLAGE 5: TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN DIVERSE INSTANTIES.....	28
--	-----------

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Helmond heeft, vooruitlopend op de nieuwe Flora- en faunawet, in oktober 2000 een Faunabeleidsplan opgesteld. Over dit beleidsplan is geen consensus bereikt. Besloten is om te wachten met het herschrijven van het plan tot het moment dat er meer duidelijkheid was omtrent de wet- en regelgeving. Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden als vervanging van met name de Jachtwet, de Vogelwet, de soortenbeschermende bepalingen uit de Natuurbeschermingswet en de Nuttige-Dierenwet. Aangezien de Flora- en faunawet een zogenaamde Raamwet is, vindt nadere invulling plaats door Algemene Maatregelen van Bestuur en ministeriële regelingen. De uitvoeringsbevoegdheid van de wet berust voor een belangrijk deel bij de provincie. Het beleid is neergelegd in de provinciale beleidsnota "Uitvoering Flora- en faunawet" van januari 2003 van de provincie Noord-Brabant.

Het vastgestelde landelijke beleid is gebaseerd op een "Nee, tenzij"-beleid met uitzondering van titel II en III van de Flora- en faunawet die handelt over de jacht. Hier is het landelijke beleid een "Ja, mits"-beleid. De provincie Noord-Brabant heeft dit landelijke "Nee, tenzij"-beleid" m.b.t. de flora en de fauna en het "Ja, mits"-beleid ten aanzien van de jacht overgenomen in haar provinciale beleid. De gemeente Helmond bereidt in dit kader een "Nee, tenzij"-beleid voor met betrekking tot de jacht en een "Ja, mits"-beleid m.b.t. wildschade en wildschadepreventie. Dit houdt in dat zij de mogelijkheid van jacht wil uitsluiten en dat zij alleen wildschadebestrijding op landelijk en provinciaal vrijgestelde soorten onder voorwaarden wil verpachten aan wildbeheereenheden en dus een zogenoemd tweesporenbeleid ten aanzien van het doden van dieren middels bejaging en wildschadebestrijding voorstaat.

VERGELIJKING LANDELIJK, PROVINCIAAL EN GEMEENTELIJK BELEID			
Overheden	Flora- en fauna-beleid	Jachtbeleid	Beleid wildschadebestrijding / preventie
Rijk	"Nee, tenzij"	"Ja, mits"	"Ja, mits"
Provincie	"Nee, tenzij"	"Ja, mits"	"Ja, mits"
Gemeente	"Nee, tenzij"	"Nee, tenzij"	"Ja, mits"

Tabel 1: Vergelijking Landelijk, provinciaal en gemeentelijk beleid

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het rapport kort en bondig samengevat. Het geeft inzicht in het voorgestelde nieuwe beleid.

Hoofdstuk 3 behandelt de relevante wettelijke kaders die van belang zijn voor de gemeente Helmond. Tevens wordt in dit hoofdstuk een viertal mogelijkheden genoemd, waaruit de gemeente binnen de huidige wet- en regelgeving een keuze kan maken. In de bijlagen is een uitgebreidere samenvatting van de artikelen uit de nieuwe Flora- en faunawet opgenomen. Aansluitend worden in hoofdstuk 4 het voor de gemeente Helmond relevante provinciale beleid en de provinciale taken omschreven. Het totale provinciale beleid wordt beknopt weergegeven in de bijlagen.

In hoofdstuk 5 worden de gemeentelijke beleidskaders, die de dragers van het nieuwe beleid zijn, behandeld. Hierna worden de beleidskaders van de omliggende gemeenten weergegeven in hoofdstuk 6. Opvallend daarbij is dat er in de regio geen sprake is van een eenduidig beleid.

Hoofdstuk 7 behandelt het voorstel voor het nieuwe beleid t.a.v. de jacht en de wildschadebestrijding en geeft aan hoe dit beleid in de praktijk kan worden gerealiseerd. Daarna komen in hoofdstuk 8 de aspecten aan bod inzake het nieuwe beleid, verantwoordelijkheid, draagkracht, Faunabeheerplan, toezicht, schade- en wildschaderegeling en de financiële gevolgen. Hoofdstuk 9 omvat het communicatieplan.

2. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Het Rijk voert met de nieuwe Flora- en faunawet een "Ja, mits"-beleid t.a.v. de jacht en de wildschade. De provincie Noord-Brabant is hierin volgend.

De gemeente Helmond legt het accent op natuurontwikkeling en kiest voor een tweesporenbeleid, waarin het "Nee, tenzij"-principe gehanteerd wordt voor het jachtbeleid en het "Ja, mits"-principe voor het wildschadebeleid. De gemeente wijkt hiermee duidelijk af van het landelijke en provinciale beleid omdat zij jacht ten behoeve van jachtgenot uitsluit. Zij neemt wél haar verantwoordelijkheid t.a.v. de wildschade door de landelijk en provinciaal vrijgestelde soorten te laten reguleren. De gemeente Helmond handelt met dit beleid binnen de wettelijke kaders van de nieuwe Flora- en faunawet en de beleidsnota "Uitvoering Flora- en faunawet" van de provincie.

Met dit beleid neemt de gemeente Helmond regionaal gezien een nog niet gehanteerd uitgangspunt in. Deze nieuwe in steek van "volgend" naar "initieënd" beleid brengt beperkt meerwerk (zoals ontheffingsaanvragen en vrijstellingsverleningen) en beperkte kosten met zich mee.

Met het tweesporenbeleid handhaaft de gemeente Helmond het vooruitstrevende natuurbeleid dat de gemeente reeds eerder heeft vastgesteld in het Groen Raamwerk (1996), in het Landschapsbeleidsplan (1997) en het Bestemmingsplan Buitengebied (1997).

De lopende pachtovereenkomsten worden door de nieuwe wet- en regelgeving niet ontbonden en lopen tot het einde van de aangegane pachttijd. Eventuele afschotvergunningen, zoals voor reeën die zijn afgegeven door LASER, blijven van rechtswege geldig tot het einde van de pachtovereenkomst. Met de nieuwe wet- en regelgeving liggen de taken en bevoegdheden voor afschot van reewild bij de provincie. In de toekomst zal dit geregeld worden in het faunabeheerplan.

Het "Nee, tenzij"-beleid van de gemeente m.b.t. de jacht is krachtig geformuleerd. Dit beleid geeft echter geen garantie dat de jacht op gronden in eigendom van de gemeente geheel is uitgesloten, omdat op basis van art. 67 van de Flora- en faunawet Gedeputeerde Staten (GS) personen kan aanwijzen om de stand van bepaalde diersoorten in te perken, ook zónder toestemming van de grondgebruiker c.q. eigenaar.

Het "Ja, mits"-beleid met betrekking tot de landelijk en provinciaal vrijgestelde schadesoorten (konijn, houtduif, mol, kauw en zwarte kraai) zal voorkomen dat er schadeclaims door derden ingediend worden. De regeling van de

vrijgestelde soorten is door de gemeente met dit "Ja, mits"-beleid aan regels gebonden.

Ontheffingen voor de bejaagbare soorten zoals wilde eend, haas en fazant (de niet-landelijk of niet-provinciaal vrijgestelde wildschadesoorten) worden door de gemeente Helmond verleend. De gemeente zal bij schade van niet bejaagbare (beschermde) soorten bij de provincie ontheffing aanvragen, als er door derden een beroep op de gemeente gedaan wordt of wanneer er significante schade ontstaat aan de natuur op eigen terreinen. De gemeente Helmond zal bij aanvraag door derden het verzoek alleen honoreren als aan een aantal voorwaarden is voldaan (het "Nee, tenzij-beleid").

Het voorstel is om de uitvoering van de wildschadebestrijding en de wildschadepreventie te regelen met de Wildbeheerseenheden (WBE's) die in Helmond actief zijn omdat deze organisaties direct gecontroleerd worden door het onafhankelijke FaunaBeheerEenheid van de provincie. Door het aangaan van een "nulcontract" met de WBE's wordt de verantwoordelijkheid ten aanzien van wildschade, veroorzaakt door de vrijgestelde soorten, bij de WBE's neergelegd. Verpachting aan individuele jagers wordt afgeraden omdat verpachting van gemeentegronden kan leiden tot een nieuw jachtgebied van 40 ha of meer waarmee de gemeente Helmond passief medewerking verleent aan de jacht op grondgebieden van andere grondeigenaren.

Het "nulcontract" houdt in dat de jacht gesloten is en dat alleen de landelijk en provinciaal vrijgestelde wildschadesoorten bejaagd en dus gedood mogen worden. Het voorstel is om het "nulcontract" "om niet" te verpachten aan de WBE's, dus zonder geldelijke vergoeding. De WBE's, die al sterk beperkt worden doordat de jacht gesloten is, kunnen hierdoor nooit rechten ontlenen aan het pachtcontract. De gemeente Helmond daarentegen behoudt het recht, indien de samenwerking niet goed verloopt, alsnog het contract met de WBE's eenzijdig op te zeggen.

Voor sportvelden wordt voorgesteld de konijnen en mollen te bestrijden (in het kader van de volksgezondheid ter voorkoming van blessures) met een schadebestrijdingsovereenkomst zónder gebruikmaking van een geweer. Een schadebestrijdingsovereenkomst is een overeenkomst waarbij de gemeente tegen betaling konijnen en mollen laat bestrijden door een jager die jaagt met een fret of valk.

De gemeente is tevens bereid dit beleid breed uit te dragen naar andere grondeigenaren binnen het gemeentelijk grondgebied, naar buurgemeenten en naar de provincie.

3. WETTELIJK KADER

3.1 Flora- en faunawet

De in april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet beschrijft de regels ten aanzien van de in het wild levende zoogdieren, vogels, amfibieën en reptielen, vissen en planten. De wet laat, binnen sterk regelgevende kaders, in overeenstemming met internationale verplichtingen, ruimte over voor de jacht. Het uitgangspunt van de Flora- en faunawet is een "Nee, tenzij"-beleid en een "Ja, mits"-beleid met betrekking tot de jacht. De nieuwe wet is veel strenger dan voorheen de Jacht- en de Vogelwet. De wet stelt geen nadere regels ten aanzien van het bevissen van wateren. De bestrijding van ongedierte met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis, maakt eveneens geen deel uit van deze nieuwe wet. Andere wetgevingen, o.a. ter bescherming van de volksgezondheid, blijven hiervoor leidend. In de volgende paragrafen worden dié punten uit de Flora- en faunawet gelicht die relevant zijn m.b.t. het jacht- en wildschadebeleid in de gemeente Helmond. Voor een uitgebreidere uitleg van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar bijlage 2.

3.2 Titel II. De jacht binnen de Flora- en faunawet

3.2.1 Wild

Als wild zijn de volgende diersoorten aangewezen (art. 32):

- grof wild: (geen omschrijving),
- klein wild: haas, fazant, patrijs,
- waterwild: wilde eend,
- overig wild: konijn en houtduif.

Deze aangewezen soorten kunnen worden beperkt bij Algemene Maatregel van Bestuur of wanneer deze diersoorten op de nationale lijst komen te staan van met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende soorten (Rode lijst). Een voorbeeld hiervan is de patrijs.

Afb. 1: De patrijs. Een met uitroeiing bedreigde diersoort

3.2.2 De jachthouder (art. 33 t/m 37)

Gerechtigd tot het genot van de jacht, tenzij de jacht is verhuurd, zijn de eigenaar van de grond, de erfpachter, de vruchtgebruiker, de pachter of de huurder. Bij verhuring is de looptijd minimaal 6 jaar en ten hoogste 12 jaar. De jachthouder is verplicht om in zijn jachtveld een redelijke stand van het wild te handhaven of te bereiken en om schade door wild te voorkomen. De jachthouder dient in het bezit te zijn van een jacht- of valkeniersakte.

3.2.3 De uitoefening van de jacht (art. 46)

Bij ministeriële regeling wordt bepaald in hoeverre de jacht op het wild is geopend. De jacht is in ieder geval niet geopend tussen 1 februari en 15 augustus (met uitzondering voor wildschadebestrijding). De jacht is niet geopend in gebieden die zijn aangewezen als beschermd natuurmonument of staatsnatuurmonument en in de Vogelrichtlijngebieden. De jacht is wel mogelijk in gebieden aangewezen als EHS (Ecologische Hoofd Structuur) en GHS (Groene Hoofd Structuur). De geoorloofde middelen voor de jacht zijn geweren, honden (niet zijnde lange honden), gefokte jachtvogels, lokeenden en lokduiven (mits niet verminkt), fretten en buidels.

3.3 Titel III. Vrijstellingen, ontheffingen en vergunningen binnen de Flora- en faunawet

Ten behoeve van het beheer en bestrijding van schade is in art. 65 opgenomen dat bij Algemene Maatregel van Bestuur dié beschermde diersoorten worden aangewezen die niet in hun voortbestaan worden bedreigd of gevaar lopen. Voor Helmond zijn landelijk vrijgesteld om te doden de mol, het konijn en de houtduif. Landelijk en provinciaal zijn de kauw en de zwarte kraai vrijgesteld om te doden.

Art. 67 geeft aan dat via een ontheffing een aantal beschermde soorten gedood kan worden, mits er geen andere bevredigende oplossing bestaat en wanneer het gebeurt:

- in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid (bijv. konijnen op sportvelden),
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen en wateren,
- ter voorkoming van schade aan flora en fauna.

De voor de gemeente Helmond belangrijke soorten waarop ontheffing verleend kan worden, zijn konijn, marterhond, muntjak, muskusrat, ree, Siberi-

sche grondeekhoorn, verwilderde duif, verwilderde kat, verwilderde nerts, wasbeer, vos, steenmarter, bruine rat, zwarte rat en huismuis. GS geeft hier ontheffing of vrijstelling voor, na aanvraag door de gemeente Helmond en het Faunafonds gehoord hebbende.

Wettelijk toegestane middelen die mogen worden gebruikt bij het beheer en bij schadebestrijding zijn: honden (niet zijnde lange honden), geweren, jachtvogels, fretten, kasvallen, vangkooien, klemmen (niet zijnde pootklemmen), buidels, lokvogels (mits niet verminkt), lichtbakken en middelen die krachtens de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 zijn toegestaan.

Wanneer GS de ontheffing of vrijstelling voor wildschadebestrijding of wildschadebeheer verleend heeft, dan is het verboden om dieren te vangen of te doden:

- met een geweer of jachtvogel in een veld kleiner dan 40 ha,
- d.m.v. drijven op reeën,
- op zondagen, nieuwjaarsdag, tweede paas- en pinksterdag, beide kerstdagen en hemelvaartsdag
- op begraafplaatsen.

3.4 Raakvlakken van de Flora- en faunawet met de gemeentelijke keuzes

De gemeente Helmond heeft volgens de Flora- en faunawet geen enkele wettelijke verplichting om jacht op haar gronden nog langer voort te laten zetten. Wel ligt er een verplichting bij de gemeente om bestrijding van schade en overlast voor derden te voorkomen. Daarnaast dient ook te worden opgetreden op eigen gronden, bijvoorbeeld tegen het aanbrengen van schade aan flora en fauna of wanneer er gevaar voor de volksgezondheid ontstaat. De gemeente heeft de verplichting om te voorkomen dat er belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen en wateren ontstaat. De wet voorziet in art. 67 zelfs de mogelijkheid dat gemeenten onder politieke druk en door de opinie van de bevolking overgaan tot een "zero tolerance"-beleid met betrekking tot het doden van dieren in het algemeen. De wet geeft in dit artikel GS de bevoegdheid om via WBE's, na het Faunafonds gehoord te hebben, in te grijpen zonder dat de grondeigenaar hiervan op de hoogte is of toestemming voor verleend heeft.

Politiek en bestuurlijk gezien is dit geen goede zaak omdat het gemeentebestuur enerzijds in theorie verkondigt dat het geen dieren doodt terwijl anderzijds in de praktijk de wildschadebestrijding doorgaat. Bovendien is het een

ontlopen van gemeentelijke verantwoordelijkheden m.b.t. de volksgezondheid, de flora en fauna en de aanspraken door derden. Met het "zero tolerance"-beleid geeft de gemeente de gehele besluitvorming rondom wildschadebestrijding en wildschadebeheer in handen van de provincie en heeft dan geen grip meer op het wildbeheer in zijn algemeenheid op gemeentelijke gronden.

3.5 Taken

De gemeentelijke taak binnen de Flora- en faunawet is niet het laten uitvoeren van het genot van de jacht maar effectieve wildschadepreventie op bezittingen in gemeentelijk eigendom of op het openbaar domein. Daarnaast wijst de wet op een vorm van handavingsverplichting m.b.t. de jacht die door de gemeente uitgeoefend zou moeten worden. Wettelijke of juridische grondslag is in de Raamwet en de aanvullende Algemene Maatregelen van Bestuur niet opgenomen.

Resumerend kan worden gesteld dat de gemeente wettelijk verplicht is aan wildschadepreventie en wildschadebestrijding te doen op haar eigendommen of in het openbaar domein. De gemeente is wettelijk niet verplicht om te handhaven m.b.t. de jacht en wildschadepreventie. Binnen de wet is deze taak toegewezen aan de provincie.

3.6 Mogelijkheden m.b.t. wildschadepreventie en wildschadebestrijding

Een gemeente heeft een viertal mogelijkheden om haar taken als overheid uit te voeren. In hoofdstuk 9 wordt de keuze van de gemeente Helmond uitgebreid behandeld.

Mogelijkheid 1:

Een in principe voor te stellen "Nul-beleid":

De gemeente onderneemt geen actie m.b.t. schadebestrijding en neemt aantasting van flora en fauna op haar eigendommen voor lief.

De gemeente onderneemt pas actie bij actieve dreiging voor de volksgezondheid en bij schadeclaims door derden. Het risico van deze optie is dat GS of de provincie ingrijpt en dat de gemeente de grip op wildschadepreventie verliest en voor de daaruit voortvloeiende kosten aangesproken kan worden.

Mogelijkheid 2:

De gemeente neemt actief deel door handhaving en regulering van de wildschadepreventie op eigen terrein of in het openbaar domein.

Gevolg van deze beslissing is dat de gemeente hoort te zorgen voor de handhaving, de regulering en het opstellen van een wildbeheerplan. De gemeente dient in dit geval de volledige kosten die hieruit voortvloeien zelf te dragen. De gemeente behoudt wel de volledige beslissingsbevoegdheid en de kans op ingrijpen door de provincie wordt tot een minimum beperkt.

Mogelijkheid 3:

Gemeente sluit een "Nulcontract" af met de WBE's.

In dit contract is de jacht gesloten en de WBE's mogen alleen de vrijgestelde wildschadesoorten bejagen of verstoren. De WBE's zijn verplicht een wildbeheerplan te overleggen. Bij verstoring of afschot van ontheffingsplichtige soorten (bijv. roeken), kan de gemeente voor de uitvoering een beroep doen op de WBE's. De WBE's zijn verplicht voor een redelijke stand in de terreinen te zorgen. Voordeel van deze mogelijkheid is dat de gemeente zich wel provinciaal aansluit en gebruik kan maken van de voorhanden diensten en regelingen.

Mogelijkheid 4:

De gemeente staat jacht toe binnen de kaders van de Flora- en faunawet en de provinciale kaders.

De jacht is geopend op de bejaagbare soorten en de vrijgestelde wildschadesoorten. Bij deze keuze vormt de gemeente geen actief beleid en is zij volgend aan de raamwet (Flora- en faunawet) en de provinciale verordeningen. In dit geval is provinciale aansluiting mogelijk. De gemeente kan gebruik maken van de provinciale regelingen en diensten.

4. PROVINCIAAL BELEID

4.1 Inleiding

Voor belangrijke delen van de Flora- en faunawet berust de uitvoeringsbevoegdheid bij de provincie. Dit is een uitvloeisel van het decentralisatie-accord van 1995 tussen rijk en provincies. De wet geeft ruimte voor provinciaal in te vullen beleid, aansluitend bij regionale omstandigheden. Dit beleid is neergelegd in de provinciale beleidsnota "Uitvoering Flora- en faunawet". Het uitgangspunt van deze nota blijft de duurzame instandhouding van de flora en fauna in de provincie. Het beleid voor de uitvoering is ingepast in het totale natuur- en soortbeschermingsbeleid van de provincie. Dit beleid is recent herzien in de beleidsnota voor natuur en landschap 2000-2012 ("Natuur- en landschapsoffensief Brabant").

De nieuwe wet wordt in het algemeen beschouwd als een beschermingswet voor planten en dieren (art. 46). De uitvoering van de nieuwe wet ligt bij de provincie evenals de taken van het bevoegd gezag. De provincie streeft voornamelijk naar een overkoepelende Faunabeheereenheid (FBE) voor de gehele provincie die met provinciale gelden bekostigd wordt. Deze FBE is een adviesorgaan dat GS zal ondersteunen bij de uitvoering van de provinciale taken. Tevens zal zij het Faunafonds beheren. Het beleid van de provincie is gestoeld op een tweesporenbeleid. Enerzijds gericht op de jacht, anderzijds gericht op wildschadebestrijding.

4.2 Bevoegdheden m.b.t. de jacht

4.2.1 Sluitingsmogelijkheden

GS heeft de mogelijkheid om tijdens de wettelijke opengestelde jachtperiode de jacht tijdelijk te sluiten. De gemeente Helmond sluit zich daarbij aan, ook wanneer zij tijdelijke ontheffingen heeft aangevraagd ter bestrijding van ernstige schade. Het gaat hierbij om winterse omstandigheden, het optreden van infecties en ziektes zoals botulisme (in grotere wateren met name buiten de bebouwde kom), myxomatose en andere besmettelijke ziekten. De reden voor sluiting van de jacht en de wildschadebestrijding bij winterse omstandigheden is dat het wild door gebrek aan voedsel verzwakt raakt en onvoldoende schuilmogelijkheden heeft. Het sluiten van de jacht bij ziekte heeft een andere achtergrond. Zieke dieren hebben weliswaar een verminderde kans om te vluchten maar vormen, vluchtend en aangeschoten, een bron van besmetting die moeilijk te lokaliseren is. Verstoring van het leefgebied door jagers moet ten tijde van besmettelijke ziekten voorkomen worden zodat faunabeheerders in alle rust zieke en ernstig verzwakte dieren kunnen verwijderen. Hierdoor wordt verdere verspreiding van de ziekte voorkomen.

4.2.2 Mogelijkheden buiten het jachtseizoen

De nieuwe Flora- en faunawet biedt de provincie de mogelijkheid om door middel van vrijstellingen of ontheffingen, naast de landelijk bejaagbare soorten, het aantal bejaagbare soorten uit te breiden. Tevens is de provincie bevoegd in bijzondere gevallen zonder goedkeuring of toestemming van de grondgebruiker of grondeigenaar te laten jagen op de bejaagbare soorten of op de soorten waarvoor vrijstelling of ontheffing verleend kan worden (art. 67). De provincie kan in het kader van schadebestrijding ontheffing verlenen om buiten het jachtseizoen te jagen op de bejaagbare soorten en de soorten waarvoor volgens de Flora- en faunawet ontheffing verleend kan worden.

4.3 Bevoegdheden m.b.t. wildschadebestrijding

De provincie Noord-Brabant heeft de landelijke vrijgestelde soortenlijst aangevuld met twee soorten die opzettelijk gedood mogen worden: de zwarte kraai en de kauw. Tevens heeft zij de lijst van dieren die opzettelijk verstoord mogen worden vastgesteld op zeventien soorten. De voor de gemeente Helmond relevante soorten zijn: haas, ree, roek, ekster en Vlaamse gaai.

4.4 Taken van de provincie

4.4.1 Handhaving

De provincie heeft als taak te handhaven in het kader van de jacht en de wildschadebestrijding. Zij wil deze handhaving regelen en afstemmen met de AID, de politie, aan te stellen BOA's (Bevoegd Opsporings Ambtenaren) en andere handhavinginstanties in het buitengebied. Binnen de handhavingstaken van het gemeentelijk buitengebied dient ook het toezicht op de jacht in de thans lopende discussie meegenomen te worden.

4.4.2 Aansprakelijkheidsstelling

De provincie dient bij aansprakelijkstelling, voortvloeiende uit wildschade, op haar kosten de claim te onderzoeken en bij gegrondverklaring derden uit het provinciale Faunafonds te vergoeden (alleen verplichting als er door de grondeigenaar een contract met een WBE afgesloten is).

4.4.3 Vrijstellingen en ontheffingen

De provincie dient een verzoek tot ontheffing of vrijstelling van de jacht op beschermde soorten te toetsen op billijkheid en bij gegronde redenen of structurele problemen ontheffing c.q. vrijstelling te verlenen.

4.4.4 Faunabeheerplannen

De provincie dient voor de gehele provincie een faunabeheerplan op te stellen. Uitgezonderd zijn die eigendommen van rechtspersonen die om principiële redenen, in welke vorm dan ook, weigeren om het doden van dieren toe te staan.

4.4.5 Monitoring

De provincie dient op haar kosten de fauna te monitoren en indien nodig het beleid bij te stellen.

4.4.6 Resumé provinciale verplichtingen

De provincie heeft in de nieuwe Flora- en faunawet de verplichting gekregen het faunabeheer in de provincie over te nemen van de lagere overheden (o.a. gemeenten). De gemeenten op hun beurt zijn vrijgelaten om deel te nemen aan het provinciaal beleid. Zij behouden de keuze om hun eigen koers te varen binnen de provinciale wet- en regelgeving.

Deze wet- en regelgeving biedt voldoende speelruimte voor de gemeente om eigen beleid ten aanzien van het faunabeheer vast te stellen.

5. BESTAAND GEMEENTELIJK BELEID

De gemeente Helmond heeft reeds beleid met betrekking tot de landschappelijke inrichting vastgesteld in de nota Groen Raamwerk en het Landschapsbeleidsplan. Daarin zijn richtlijnen vastgelegd voor natuurontwikkeling. Er is bovendien een Bestemmingsplan Buitengebied (1997). De genoemde richtinggevendende nota's krijgen daarin een wettelijk kader.

5.1 Groen Raamwerk Helmond (januari 1996)

In het Natuurbeleidsplan van het Ministerie van LNV (1991) worden ook groengebieden op Helmonds grondgebied aangewezen als onderdeel van de Ecologische Hoofd Structuur (EHS). Het gaat hier om natuurkerngebieden, ecologische verbindingzones en multifunctionele bossen.

De natuurkerngebieden en ecologische verbindingzones vallen voor een groot deel samen met het stroomgebied van de Aa (gebieden ten oosten van Stiphout, De Bundertjes en het Coovels Bos). Het beleid is gericht op duurzame instandhouding en ontwikkeling van natuur en op verbetering van de milieugrondslagen. Voor de ecologische verbindingzones is migratie en de bevordering daarvan het uitgangspunt.

De multifunctionele bossen vallen grotendeels samen met hoger gelegen, relatief droge terreindelen en voormalige heidevelden. Het beleid is erop gericht de kwaliteit ten behoeve van houtteelt, natuur en extensieve recreatie te behouden en te verbeteren.

De nota geeft niet aan dat het wild ter plaatse extra bescherming nodig heeft. Van het park De Warande is bekend dat er een kolonie roeken huist. In de bosgebieden met bijzondere ecologische betekenis zoals de Stiphoutse Bossen is een aardige wildstand bekend. Het gaat hierbij om algemene soorten als reeën. In het kader van het jachtbeheer zijn er enkele voederakkers maar dat is in strijd met het beleid van de gemeente en de Flora- en faunawet. Toezicht hierop zal in het handhavingsbeleid van de gemeente t.a.v. het buitengebied meegenomen moeten worden.

Het Groen Raamwerk onderkent knelpunten als de verdichting, de schaalvergroting en het ongekekade gebruik van het buitengebied. Gevolg is dat de herkenbaarheid van de landschapstypen afneemt. Dat heeft ook gevolgen voor de natuurlijke wildstand en migratiemogelijkheden. Beheermaatregelen dienen daarom gericht te zijn op het herstel en (waar mogelijk) het terug-

brenge van de landschappelijke kenmerken zoals ook het Groen Raamwerk stelt.

5.2 Bestemmingsplan Buitengebied (1997)

Het bestemmingsplan Buitengebied (1997) is op 10 november 1998 aan Ge-deputeerde Staten aangeboden en onherroepelijk geworden op 23 april 2001. In het bestemmingsplan wordt veel aandacht geschonken aan de Groene Hoofd Structuur.

De volgende gebieden worden onderscheiden:

- Natuurgebieden, met name vennen, vochtige heiden, schrale graslanden en aan grond- en kwelwater gebonden vegetaties en bosgebieden, waar extensieve natuurgerichte recreatie mogelijk is;
- Bosgebieden in de vorm van vennen, vochtige heidevegetaties en loof- en naaldbos, waar houtteelt en extensief recreatief medegebruik mogelijk is;
- Parkgebieden, hoofdzakelijk oud loofbos, open water en aan grondwater gebonden vegetaties. Intensief recreatief gebruik o.a. van de waterpartijen is mogelijk;
- Agrarisch gebied met landschappelijke waarden, veelal gelegen in de beekdalen met grondgebonden veehouderij waar behoud, herstel en ontwikkeling van de aanwezige landschappelijke en natuurlijke waarden voorop staat. Op meerdere van deze agrarische gebieden rust een dubbelbestemming, namelijk ecologische verbindingzone. Daarnaast zijn er agrarische bouwblokken met intensieve veehouderij en kwekerij, eveneens met de dubbelbestemming ecologische verbindingzone;
- Ecologische verbindingzone waarvoor uitgangspunt is om in en nabij de oevers van beken gelegen in deze gebieden inrichtingsmaatregelen te nemen om de beken als ecologische schakel te versterken met als doel het instandhouden en ontwikkelen van migratiemogelijkheden van plant- en diersoorten.

5.3 Landschapsbeleidsplan (1997)

Het Landschapsbeleidsplan stelt voor maatregelen op inrichtings- en beheer-niveau voor alle groene gebieden te nemen. De inzet is een verdergaande bevordering of instandhouding van de natuurontwikkeling. Eén van de aandachtspunten in het landschapsbeleidsplan is "het actualiseren van een wild-beheerplan, instellen van rustgebieden en de handhaving". Tijdens het opstellen van het landschapsbeleidsplan was er nog sprake van bejaging van wild, zodat het jaarlijks opstellen en door de gemeente laten goedkeuren van

wildbeheerplannen door de WBE's een helder beleidsvoornemen was. Nu is het voorstel om bejaging stop te zetten, dus is om die reden een wildbeheerplan niet meer relevant. Echter, in het kader van wildschadepreventie en wildbestrijding blijft het wildbeheerplan wél actueel. Het toepassen van voederakkers was ook bij de vorige wet discutabel en alleen toegestaan indien winterse omstandigheden bijvoering noodzakelijk maakten. In de nieuwe Flora- en faunawet is de aanleg van voederakkers niet meer toegestaan, tenzij het noodzakelijk is voor het instandhouden van een redelijke wildstand van bepaalde soorten.

5.4 Relatie Beleidsplan jacht en wildschade met bestaand beleidskader

De nota Jacht- en wildschadebeleid sluit nauw aan bij het reeds eerder geformuleerde beleid, met name in het bestemmingsplan Buitengebied. Alle percelen met de aanduiding Groene Hoofd Structuur, Agrarische Hoofdstructuur en Agrarische Bouwblokken, waarin het belang van natuurwaarden of ecologische verbindingzones wordt aangegeven, zullen door de gemeente vrij van bejaging worden gehouden. Alleen wildschadebestrijding zal in deze gebieden toegestaan zijn.

Afb. 2: Kauwen en konijnen kunnen veel wildschade toebrengen

6. BESTAAND BELEIDSKADER OMLIGGENDE GEMEENTEN

6.1 Algemeen

De wijze waarop de omliggende gemeenten van Helmond met de jacht omgaan, is sterk wisselend. Het algemene beleid is een "Ja,tenzij"-beleid met uitzondering van de gemeente Someren, die een "Nee, tenzij"-beleid voert maar daarbij een uitzondering maakt voor reewild. Alleen de gemeente Nuenen heeft zijn jachtovereenkomsten aangepast aan de nieuwe Flora- en faunawet. Geen van de omliggende gemeenten heeft de wildschadepreventie geregeld. De medewerkers van de buurgemeenten van Helmond die belast zijn met het jacht- en wildschadebeleid vinden (terecht) de nieuwe Flora- en faunawet en de provinciale wet- en regelgeving zeer gecompliceerd en moeilijk te begrijpen.

6.2 Gemeente Someren

Begin 2003 heeft de gemeente Someren besloten om de overeenkomst met de WBE "Diana" niet meer te verlengen en is alleen voor de afschot van reewild een vergunning verstrekt. Someren heeft geen actief handhavingsbeleid, ondanks het feit dat er een BOA (Bevoegd Opsporings Ambtenaar) voor het buitengebied is aangesteld. Beleid ten aanzien van wildschade en schadelijke diersoorten is binnen deze gemeente niet geregeld. Het afgelopen jaar is de gemeente Someren door kwekers aangesproken op de beheertaak die zij heeft met betrekking tot wildschade die geleden wordt, veroorzaakt door o.a. kraaien. Hiervoor heeft zij ad hoc ontheffing aangevraagd bij de provincie in een bepaalde toegestane periode.

6.3 Gemeente Asten

De jacht is door de gemeente Asten per 1 april 2003 verpacht aan de WBE Asten/Someren. Het jachtterrein omvat circa 497 ha. In natuurgebieden zoals de Grote Peel, is jacht gedeeltelijk toegestaan. De overeenkomst met de WBE Asten/Someren is niet aangepast. Men is er van uitgegaan dat e.e.a. geregeld is in de Flora- en faunawet en het provinciaal beleid. Een jachttopzichter in dienst van de WBE houdt toezicht op de jacht.

6.4 Gemeente Nuenen

De jacht is in Nuenen verpacht aan de WBE. De overeenkomst hiermee is in het kader van de nieuwe Flora- en faunawet beperkt tot vier soorten.

Daarnaast heeft de WBE nog een lopende afschotvergunning van het ministerie van LNV voor reewild. De gemeente Nuenen is niet actief ten aanzien van handhaving en toezicht. De WBE heeft geen wildbeheerplan of jachttopzichter.

6.5 Gemeente Deurne

Het uitgangspunt voor de jacht in de gemeente Deurne is een "Ja, mits"-beleid, met een volledig jachtverbod voor het natuurgebied de Grote Peel. De gemeente verpacht nog voor tien jaar jachtgronden aan vier WBE's. Het jachtterrein omvat circa 1100 ha. Een jachttopzichter, in dienst van de WBE's, houdt toezicht op de jacht. De WBE's hebben de opdracht gekregen om een faunabeheerplan op te stellen en dit aan de gemeente te overleggen. Hieraan is gedeeltelijk gehoor gegeven.

6.6 Gemeente Geldrop (Mierlo)

De overeenkomst met de WBE is nog van kracht. De WBE heeft nog een lopende afschotvergunning van het ministerie van LNV voor reewild. De gemeente Mierlo heeft geen beleid m.b.t. het faunabeheer. De overeenkomst met de WBE is niet aangepast aan de nieuwe Flora- en faunawet.

6.7 Gemeente Laarbeek

De jacht op de gronden van deze gemeente is verpacht aan de WBE met uitzondering van een aantal toekomstige natuurgebiedjes. De gemeente Laarbeek wil het komende jaar een beleid vaststellen, geënt op de nieuwe Flora- en faunawet en de provinciale wet- en regelgeving. Een milieuambtenaar in gemeentelijke dienst is belast met het toezicht op de jacht.

6.8 Gemeente Gemert-Bakel

De gemeente Gemert-Bakel heeft slechts 50 ha grond in eigendom in het buitengebied. Deze grond wordt aan een achttal individuele jagers verpacht. De looptijd van de overeenkomsten is nog 3 jaar. De overeenkomsten zijn niet in het kader van de nieuwe Flora- en faunawet en de provinciale wet- en regelgeving aangepast. De gemeente heeft sinds 1 juli jl. een fulltime BOA in dienst. Het toezicht op de jacht is een deel van zijn taak.

7. JACHT- EN WILDSCHADEBELEID GEMEENTE HELMOND

7.1 Inleiding

Voorgesteld wordt om een tweesporenbeleid te voeren met een "Nee, tenzij"-beleid t.a.v. de jacht en een "Ja, mits"-beleid t.a.v. de wildschade en de wildschadepreventie. In samenhang met het reeds eerder door de raad van de gemeente Helmond vastgestelde beleid omschreven in het Groen Raamwerk en het Landschapsbeleidsplan is er genoeg aanleiding om het tweesporenbeleid te hanteren, omdat het accent in deze beleidsplannen ligt op natuurontwikkeling.

Helmond heeft met dit tweesporenbeleid een voortrekkersrol in de regio, die het ook wenst uit te dragen. De gemeente Helmond is een stad met een relatief klein buitengebied. Door de stedelijke en industriële uitbreidingen, staat het buitengebied onder druk. Daardoor wordt extra aandacht geschonken aan de resterende natuurgebieden. De nieuwe Flora- en faunawet geeft aan dat juist in deze gebieden met natuurwaarden de aanwezige flora en fauna behouden, versterkt en ontwikkeld dienen te worden.

De gemeente Helmond neemt met het "Nee, tenzij"-beleid m.b.t. de jacht, het voortouw in de regio. Zij sluit zich daarbij aan bij de maatschappelijk breed heersende opvatting dat de jacht een activiteit is die ter discussie dient te staan. Dit "Nee, tenzij"-beleid heeft betrekking op de jachtsoorten, zoals de haas, wilde eend, fazant. Met het "Ja, mits"-beleid m.b.t. de wildschadebestrijding en de wildschadepreventie toont de gemeente aan dat zij haar verantwoordelijkheden als grondeigenaar en beheerder van het openbare domein niet uit de weg gaat. Dit "Ja, mits"-beleid heeft betrekking op de landelijk en provinciaal vrijgestelde wildschadesoorten (konijn, houtduif, mol, kauw en zwarte kraai).

7.2 De invulling van de wildschadebestrijding en de wildschadepreventie binnen de wettelijke kaders

De grondgebieden van de gemeente Helmond en het openbare domein (bijv. sportgebieden en bedrijventerreinen met uitzondering van begraafplaatsen) zijn uitstekend te beheren door middel van een "nulcontract" (zie 7.3) met de WBE's. Dit geldt ook voor de gebieden in de EHS (Ecologische Hoofd Structuur) en de GHS (Groene Hoofd Structuur). Uitzondering hierop vormen de gebieden die zijn aangewezen als rijksnatuurmonument, natuurmonument en Vogelrichtlijngebied. Op géén van de in eigendom zijnde gebieden van de gemeente komt een dergelijke bestemming voor.

7.3 "Nul"-contract

Bij een "nulcontract" is de jacht gesloten en mogen de WBE's alleen de vrijgestelde wildschadesoorten bejagen of verstoren. Bij verstoring of afschot van ontheffingsplichtige diersoorten (bijv. roeken), kan de gemeente voor de uitvoering ervan beroep doen op de WBE's. De WBE's zijn volgens de Flora- en faunawet verplicht voor een redelijke stand op de terreinen te zorgen. Dit geldt ook voor wildschadesoorten.

7.4 Voordelen "Nul"-contract

Voordelen van een "nulcontract" zijn dat:

- de wettelijke verplichtingen m.b.t. wildschadebestrijding en wildschadepreventie hiermee worden overgedragen van de gemeenten naar de WBE's;
- de gemeente de gehele beslissingsbevoegdheid omtrent wildschadebestrijding en -preventie behoudt;
- de gemeente in geval van geschillen of schadeclaims beroep kan doen op de arbitrage van de Faunabeheerseenheid, respectievelijk het Faunafonds;
- de gemeente Helmond geen "witte vlek" meer binnen het faunabeheer in Noord-Brabant vormt;
- de WBE's de verplichting hebben om wildschade op gemeentelijke terreinen te voorkomen;
- de gemeente Helmond partij wordt binnen het gehele jacht- en wildschadebeleid van de provincie.

7.5 Verpachting "Om niet"

Het is mogelijk dat de gemeente bij een "Om niet" -verpachting als tegenprestatie vraagt om extra diensten die wettelijk niet verplicht zijn. In het geval van de gemeente Helmond is het aan te bevelen de WBE's de verplichting op te leggen om een wildbeheerplan op te stellen voor de wildschadesoorten.

7.6 Begraafplaatsen

De nieuwe Flora- en faunawet verbiedt elke vorm van doden van dieren op begraafplaatsen. Dit houdt in dat er problemen zullen ontstaan wanneer geen maatregelen genomen worden tegen diersoorten die schade aanrichten. Te verwachten schadepatronen zijn vraatschade aan beplantingen, kransen en bloemstukken en het graven van gangenstelsels onder de grafstenen

waardoor verzakkingen optreden. Nabestaanden die geconfronteerd worden met dergelijke situaties beleven dit in het merendeel van de gevallen als schokkend. De gemeente Helmond heeft meerdere begraafplaatsen liggen op haar grondgebied. Daarvan is slechts één begraafplaats in eigendom en beheer van de gemeente. Geadviseerd wordt om als wildschadepreventie de begraafplaatsen in te rasteren met konijnenwerend gaas.

7.7 De vissport

Het vissen valt niet onder de Flora- en faunawet. Desondanks wordt het vangen van vissen als sport door sommige natuurliefhebbers over één kam geschoren met de jacht (doden van dieren). Het huidige beleid van de gemeente Helmond is een terughoudend beleid omdat het neveneffect van het vissen vaak kan leiden tot schade aan flora en fauna, zoals het vertrappen van oevers en verstoren van reptielen en amfibieën, hetgeen in de Flora- en faunawet verboden is. Ook is gebleken dat door bevissing de ontwikkeling van de aquatische fauna geremd kan worden. Het vissen op waterpartijen binnen het stedelijk gebied leidt vaak tot verhitte discussies tussen de vissers enerzijds en de overige recreanten anderzijds. Deze problematiek doet zich echter nauwelijks voor rondom waterpartijen gelegen in het randstedelijk- en buitengebied.

Uitgangspunt voor de gemeente Helmond bij de verpachting van viswater is dan ook dat er geen sprake mag zijn van conflicten tussen recreatief gebruik en natuurwaarden enerzijds en de uitoefening van het verpachte visrecht anderzijds.

Op dit moment zijn voor een vijftal locaties op het grondgebied van de gemeente Helmond visrechten verpacht aan de Beheereenheid Sportvisserij Regio Helmond (BSRH). Dit is een overkoepelende organisatie van Helmondse sportvissers. Het betreft hier het oostelijk deel van de insteekhaven, de vijver nabij de Neduco-flats, de vijver aan de Vossenbeemd/Rivierensingel, de waterpartij in het wijkpark Gansewinkel-oost en het westelijke deel van Veenpark in Dierdonk. Vennen, beken en overige wateren in de Helmondse natuurgebieden zijn, voorzover ze eigendom van de gemeente zijn, niet verpacht. Het Eindhovens kanaal is aangewezen als viswater in het Waterbeheerplan van de provincie. Dit kanaal is in beheer bij de gemeente Eindhoven. De gemeente Eindhoven staat wel toe dat hier gevist wordt, mits men een visakte heeft.

Als gevolg van de snelle groei van het inwonertal van de gemeente Helmond (in de laatste decennia) zal de vraag naar en de druk op viswateren toenemen. Door planologisch rekening te houden met deze behoefte bij de ontwikkeling van nieuwe wijkdelen, is het mogelijk om de sportvisserij in goede banen te leiden en wordt voorkomen dat men illegaal gaat vissen in beken en wateren die een onderdeel van de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) vormen.

8. GEVOLGEN VAN HET NIEUWE JACHT- EN WILDSCHADEBELEID

8.1 Verantwoordelijkheid

De verantwoordelijkheid voor het beheer van flora en fauna ligt bij de Dienst Stedelijke Ontwikkeling en Beheer. Het hoofd van de afdeling Beheer Openbare Ruimte dient budgethouder te zijn inzake wildbeheer en schadebestrijding. Hij dient tevens onderhandelingsmandaat te hebben. Tot nu toe zijn zowel de opbrengsten als de kosten van het wildbeheer versnipperd over diverse afdelingen binnen de gemeente. Dit is niet overzichtelijk.

8.2 Draagkracht

8.2.1 Historie (algemeen)

De gemeente Helmond heeft, vooruitlopend op de nieuwe Flora- en faunawet en de provinciale wet- en regelgeving, in oktober 2000 het Faunabeleidsplan gepresenteerd. Tussen de diverse belangengroeperingen was weinig consensus zodat besloten is dit beleidsplan aan te houden tot het moment dat er meer duidelijkheid zou zijn ten aanzien van het provinciale beleid.

8.2.2 De WBE's

8.2.2.1 Historie

De WBE's hebben destijds als reactie op het Faunabeleidsplan aangegeven dat zij samenwerking met de natuurverenigingen op prijs stellen maar zij konden zich niet verenigen met het stopzetten van de pachtovereenkomsten voor het bejagen van de gronden in beheer van de gemeente Helmond. De mogelijkheid om te jagen, in welke vorm dan ook, wordt door het volledige "Nee, tenzij"-beleid zoals voorgesteld in het toenmalige Faunabeleidsplan, onmogelijk.

8.2.2.2 Het tweesporenbeleid

Het tweesporenbeleid zoals nu voorgesteld, biedt de mogelijkheid voor de WBE's om de gronden in beheer bij de gemeente Helmond (weliswaar onder sterke beperkingen) te pachten. Bejaging in het kader van wildschadebestrijding en wildschadepreventie blijft mogelijk. De bejaging van beschermde soorten waarvoor in het kader van wildschade en/of volksgezondheid ontheffing verleend is, vormen voor de WBE's aanvullende jachtmogelijkheden.

8.2.3 Agrarische Milieu Werkgroep (ZLTO)

8.2.3.1 Historie

De Agrarische Milieu Werkgroep kon zich vinden in het "Nee, tenzij"-beleid van het Faunabeleidsplan, mits het voorgestelde beleid de toekomstige wet (de nog vast te stellen Flora- en faunawet) niet strenger zou interpreteren.

8.2.3.2 Het tweesporenbeleid

Dit beleid is duidelijk geënt op de nieuwe Flora- en faunawet en het provinciaal beleid. Waar de wet de keuze openlaat, voert de gemeente Helmond een "Nee, tenzij"-beleid (jacht) en waar de wet en regelgeving de eigenaar van de gronden wijst op haar verplichtingen een "Ja, mits"-beleid (wildschadebestrijding c.q. wildschadepreventie).

8.2.4 Natuurverenigingen en milieugroeperingen

8.2.4.1 Historie

De natuurverenigingen en milieugroeperingen hadden geen vertrouwen in het "Nee,tenzij"-beleid van het Faunabeleidsplan. Zij vermoedden dat er nog steeds sprake zou zijn van het oogsten van dieren, ook wanneer er geen sprake was van schadeverwachtingen.

8.2.4.2 Het tweesporenbeleid

Afb. 3: De mol is een vrijgestelde, dus niet beschermde diersoort

Dit beleid is gericht op instandhouding en ontwikkeling van beschermde diersoorten door het "Nee, tenzij"-beleid m.b.t. de jacht. De landelijk vrijgestelde soorten (niet beschermde soorten) kunnen worden geoogst in het kader van het "Ja, mits"-beleid t.a.v. wildschade en wildschadepreventie.

8.3 Faunabeheerplan

De nieuwe Flora- en faunawet geeft aan dat een faunabeheerplan en een werkplan noodzakelijk zijn voor de bejaagbare soorten wanneer de bejaging verpacht wordt. In Helmond wordt bejaging op de eigen gronden niet toege-

staan. Derhalve is de noodzaak om een faunabeheerplan op te stellen achterhaald. In de nieuwe Flora- en faunawet is in Art. 68, lid 4 opgenomen dat tijdelijke jacht op schadelijke dieren en jacht op de vrijgestelde soorten mogelijk is zonder dat er een faunabeheerplan aanwezig is. De gemeente Helmond zal in het "om niet"-contract opnemen dat de WBE's toch een faunabeheerplan opstellen voor de wildschadebestrijding en de wildschadepreventie van de vrijgestelde soorten.

Helmond kan door haar beleid uit te dragen duidelijk maken dat het beheer van de fauna gericht is op natuurlijke selectie en instandhouding van diverse soorten. Daarnaast worden er door de gemeente Helmond bij diverse (landschaps)plannen landschappelijke (inrichtings)maatregelen genomen om de flora en fauna verder te ontwikkelen. Dergelijk beleid is voor de provincie duidelijk genoeg om te bepalen dat een eventuele aanvraag voor een tijdelijke ontheffing (met bewijsstukken van schadebeelden) gerechtvaardigd is.

8.4 Toezicht

De uitvoering op het gebruik van de jachtvergunningen, het toezicht op stroperij en het toezicht op de naleving van de regels door de WBE's, berust wettelijk gezien bij de provincie, die de handhavingstaken weggelegd heeft bij de AID (Algemene Inspectie Dienst), politie en de BOA's. De gemeente heeft hierin vooralsnog geen taak. In overleg tussen de afdeling Beheer Openbare Ruimte en de Eenheid Handhaving zal verder bekeken worden wat de gemeente Helmond kan betekenen ten aanzien van toezicht m.b.t. de jacht en de wildschadebestrijding en de wildschadepreventie.

8.5 Schade en schaderegeling

Door het tweesporenbeleid van de gemeente Helmond is niet te verwachten dat de schade aan o.a. landbouwgewassen en houtteelt drastisch zal toenemen omdat de wildschadesoorten bestreden worden. Indien er toch schade ontstaat door soorten waarvoor ontheffing c.q. vrijstelling verleend kan worden, dan heeft de gemeente Helmond het instrumentarium om in te grijpen.

Grondeigenaren kunnen in geval van schade aan bosbouw- of cultuurgewassen, veroorzaakt door beschermd wild, bij het Faunafonds een verzoek tot schadevergoeding indienen. Schade wordt vergoed als de grondeigenaar aan kan tonen dat hij voldoende inspanning verricht heeft om schade te voorkomen en het schadebedrag uitgaat boven het normale bedrijfsrisico. Het fonds wordt gefinancierd met een door het ministerie vastgesteld deel van de leges

die jagers betalen ter verkrijging van de jachtvergunning en een deel zal bijgedragen worden door de provincie.

8.6 Gemeentelijke taken in het kader van het jacht- en wildschadebeheer

De gemeentelijke taken omvatten:

- beleidstaken als het opstellen van een beleidsplan incl. begroting, tijdpad en communicatieplan en
- uitvoeringstaken als aanpassing van de pachtcontracten en van beleid- en beheerszaken als gevolg van niet voorziene omstandigheden, intern en ambtelijk politiek overleg, het aannemen en verwerken van vragen en klachten via het meldpunt "Klanteninformatie", communicatie en voorlichting over jacht- en wildschadebeleid, het opstellen van een flyer ten behoeve van de bevolking en het publiceren van deze flyer op de gemeentelijke pagina en in huis-aan-huiskranten.

8.7 Financiële gevolgen

8.7.1 Inleiding

Het verdient aanbeveling in de jaarbegroting van de gemeente Helmond een post Jacht- en wildschadebeheer op te nemen waarbinnen de uitgaven respectievelijk opbrengsten inzichtelijk worden gemaakt. Ambtelijke kosten met betrekking tot de reguliere werkzaamheden worden nu opgevangen binnen andere begrotingsposten. Herschikking hiervan onder één begrotingspost Jacht- en wildschadebeheer is dan ook gewenst. Het "Nee, tenzij"-beleid met betrekking tot de jacht en het "Ja, mits"-beleid met betrekking tot wildschadebeheer zal de gemeente meer geld gaan kosten omdat de pachtopbrengsten komen te vervallen en de adviserende taken van de Dienst Stedelijke Ontwikkeling en Beheer toenemen.

8.7.2 Verpachtingen van visrechten

Aan de BSRH wordt per jaar € 498,- aan rechten in rekening gebracht (± € 57,- per ha). De pachtovereenkomsten hebben een looptijd van zes jaar. De opbrengsten en kosten van deze verpachtingen zullen de komende jaren gelijk blijven.

8.7.3 Huidige verhoudingen opbrengsten/uitgaven

De huidige opbrengsten voor vis- en jachtrechten bedragen jaarlijks € 4.720,-. De huidige kosten aan ambtelijke ondersteuning bedragen circa € 7.715,-.

De ambtelijke kosten zijn als volgt opgebouwd:

- het op orde houden van de vergunningen, tekeningen en dossiers voor zowel de jacht- als de visrechten,
- het beantwoorden van brieven, het adviseren van het College van B&W en van de Raad.

Het geraamde bedrag lijkt aan de lage kant omdat de werkzaamheden van o.a. de afdeling Communicatie en het meldpunt Klanteninformatie niet zijn meegenomen. Door het ontbreken van tijdregistratie is een adequate nacalculatie niet mogelijk. Daarnaast zijn er tot nu toe door de gemeente geen controlemomenten ingebouwd op de naleving van de pachtovereenkomsten, het controleren van het zesjaarlijkse faunabeheerplan en het jaarlijkse faunawerkplan, terwijl dit sinds de inwerkingtreding van de nieuwe Flora- en faunawet (april 2002) een gemeentelijke taak is. Hiervoor is op jaarbasis een bedrag van € 5.445,- geraamd. Bij verpachten van de gronden voor de jacht conform het oude beleid vraagt ook de zesjaarlijkse bijstelling een grotere inspanning. Een bedrag rond € 18.000,- is reëel.

8.7.4 Nieuwe verhoudingen opbrengsten/uitgaven

Na de invoering van het nieuwe beleid blijven de opbrengsten van de visrechten gehandhaafd. Vooralsnog geraamd op circa € 450,- per jaar. Voor de daaraan verbonden kosten voor verlenging van vergunningen e.d. worden de kosten geraamd op € 1.360,-. De opbrengsten van de jachtrechten, afgerond op € 4.720,- komen te vervallen. De taken van de Dienst Stedelijke Ontwikkeling en Beheer worden uitgebreid met ontheffings- en vrijstellingsaanvragen. De kosten van deze uitbreiding van taken worden geschat op circa € 2.725,-. De overige kosten voor beleidsadvisering blijven ongewijzigd omdat de klachten met betrekking tot de jacht af zullen nemen en de verzoeken tot schadevergoeding kunnen toenemen. Bij het nieuwe beleid dient het Wildschadebeheerplan jaarlijks bekeken te worden. Dit vergt aanzienlijk minder inspanning dan het zesjaarlijkse faunabeheerplan en het jaarlijkse faunawerkplan. De geschatte kosten worden geraamd op € 2.730,-. Bijstellen van het nieuwe beleid zal als gevolg van nieuwe wet- en regelgeving plaats eens in de zes jaar plaats moeten vinden. Dit zal bij ongewijzigd gemeentelijk beleid circa € 6.000,- kosten (€ 1.000,- / jaar).

In de onderstaande tabellen zijn de totale kosten per jaar getotaliseerd waarbij het zesjaarlijks terugkerende herzien van het beleid is versleuteld

naar een jaarlijks bedrag. Helaas kunnen de tot nu gemaakte kosten niet in aparte begrotingsposten worden teruggevonden. Het verdient aanbeveling deze kosten wél mee te nemen in een nieuwe begrotingspost ten behoeve van natuurbeheer, zodat nacalculatie mogelijk wordt en er een beter inzicht ontstaat in de benodigde budgetten.

KOSTEN/BATENANALYSE HUIDIG BELEID		
	Kosten	Opbrengsten
Jacht- en visvergunningen	€ 1.360,-	
Kadastrale tekeningen, adviezen, beantwoording vragen en klachten	€ 6.355,-	
Controleren Faunabeleidsplan en het jaarlijkse Faunawerkplan	€ 5.445,-	
Beleidsbijstelling (6-jaarlijks) per jaar	€ 3.000,-	
Visrechten		€ 450,-
Jachtrechten		€ 4.720,-
Totaal	€ 16.160,-	€ 5.170,-

Tabel 2: Kosten/Batenanalyse huidig beleid

KOSTEN/BATENANALYSE NIEUW BELEID		
	Kosten	Opbrengsten
Jacht- en visvergunningen	€ 1.360,-	
Kadastrale tekeningen, adviezen, beantwoording vragen en klachten	€ 6.355,-	
Ontheffings- en vrijstellingsaanvragen, wildschadeclaims	€ 2.725,-	
Controleren Faunabeleidsplan en het jaarlijkse Faunawerkplan	€ 2.730,-	
Beleidsbijstelling (6-jaarlijks) per jaar	€ 1.000,-	
Visrechten		€ 450,-
Jachtrechten		€ 0,-
Totaal	€ 14.170,-	€ 450,-

Tabel 3: Kosten/Batenanalyse nieuw beleid

9. COMMUNICATIE

9.1 *Communicatie direct belanghebbenden*

De drastische wijziging van het beleid vraagt om een intensieve en zorgvuldige communicatie met de diverse belangengroeperingen.

Voor de bewoners kan gezien de positieve ommezwaai volstaan worden met de normale procedure: publicatie van een persbericht op de gemeentepagina's. Daarnaast verdient het aanbeveling een flyer met daarin een bondige samenvatting van de hoofdlijnen van het te voeren beleid samen te stellen.

Gezien de commotie tijdens het opstellen van de eerste nota "Faunabeleidsplan gemeente Helmond" (er is toen géén consensus bereikt), zal voor het nieuwe beleid overleg gepleegd worden met de WBE's, de ZLTO en de natuur- en milieuorganisaties alvorens het wordt voorgesteld aan het Milieu Communicatie Platform, College, de betrokken raadcommissie en de Raad.

De gemeente Helmond hecht aan een breed gedragen beleid met inbreng van natuurorganisaties en andere belanghebbenden. De volgende gesprekspartners hebben destijds een bijdrage geleverd aan het Faunabeleidsplan:

- provincie Noord-Brabant
- enkele buurgemeenten
- de WBE's De Helm, De Bruggen en Diana
- Dierenbescherming Helmond
- natuurverenigingen als IVN Helmond, de Brabantse Milieufederatie (BMF) Stichting Middengebied
- de Agrarische MilieuWerkgroep (ZLTO)
- Regiopolitie Brabant Oost, district Helmond.

Omdat het beleid van het Faunabeleidsplan afwijkt van het Beleidsplan Jacht en Wildschade, is er opnieuw overleg gepleegd met de WBE's, ZLTO en de natuurorganisaties.

9.2 *Klanteninformatie*

De Dienst Stedelijke Ontwikkeling en Beheer heeft al een klachtenmeldpunt. In het verleden kwamen de klachten over de jacht binnen bij de Dierenbescherming en andere natuurorganisaties die vervolgens de klachten doorspeelden naar de gemeente. Met de invoering van het nieuwe krachtige beleid zal het aantal klachten over de jacht afnemen hoewel andere grondeigenaren dan de gemeente natuurlijk een eigen jachtbeleid kunnen blijven voeren. De gemeente zal zich inzetten voor het uitdragen van haar beleid naar

andere grondeigenaren binnen de gemeente. De klachten over oogstderving en schade zullen naar verwachting niet toenemen, omdat de gemeente actief deelneemt aan wildschadebestrijding en wildschadepreventie.

9.3 *Communicatie richting inwoners*

Via een persbericht zullen de inwoners van Helmond op de hoogte gesteld worden van het gewijzigde beleid. Ook zal de gemeente een oproep plaatsen waarin zij grondeigenaren binnen de gemeentegrenzen van Helmond vraagt het gemeentelijke beleid ook voor hun gronden in te voeren. Door middel van een flyer is het mogelijk de bewoners kort en bondig de nodige informatie te verschaffen, zodat vragen geminimaliseerd worden. Daarnaast worden de pachters en andere grondgebruikers van de gemeentegrondegronden schriftelijk op de hoogte gesteld van het gewijzigde beleid.

9.4 *Communicatie intern*

Voorafgaand aan de definitieve uitwerking van dit beleidsplan heeft er een interne terugkoppeling plaatsgevonden met de betrokken afdelingen. De opmerkingen zijn meegenomen en verwerkt in de definitieve uitwerking van dit beleidsplan.

10. BIJLAGE 1: BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

AID	Algemene Inspectie Dienst; instelling van de overheid die de naleving van o.a. de Flora- en faunawet controleert	LASER	Onderdeel van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. LASER is gespecialiseerd in de implementatie en uitvoering van regelingen op het gebied van de primaire landbouw, de visserij, de verwerkende industrie, de bosbouw, de recreatie en het beheer van natuur en landschap.
BLO	Beschermde Leef Omgeving		
BOA	Bevoegd Opsporings Ambtenaar		
EHS	Ecologische Hoofd Structuur, die de beschermde natuurgebieden in Nederland omvat	LNV	Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit
Faunafonds	Fonds waaruit wildschade-aanspraken betaald worden	"Om niet"	Het achterwege laten van het vragen van een financiële bijdrage voor het gebruik van o.a. gronden
FBE	Fauna Beheer Eenheid; stichtingsvorm waarin het ministerie van LNV, de jagers, de natuurorganisaties, de grondeigenaren en de provincie vertegenwoordigd zijn	Slipjacht	Imitatiejacht waarbij honden en ruiters een spoor nalopen
FF-wet	Flora- en faunawet 2002	Valkeniersakte	Akte die wordt afgegeven door het ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij om met standvogels konijnen en/of vogels te mogen verjagen of te vangen
Fretteren	Het vangen van konijnen met een fret	WBE	Wild Beheer Eenheid; stichting waar meerdere jagers aan deelnemen
GHS	Groene Hoofd Structuur; door de provincie vastgestelde groene gebieden binnen het Streekplan Noord-Brabant door de		
GS	Gedeputeerde Staten van de provincie		
Jachtakte	Akte die door de politie afgegeven wordt om o.a. te mogen doden met geweer		
Jachtopzichter	Toeziethouder voor bossen en natuurgebieden die toeziet op de fauna, de jacht en de stroperij		
Jachtterrein	Een aaneengesloten terrein van minimaal 40 ha		
Kooikersakte	Akte die wordt afgegeven door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij om met een eendenkooi wadvogels te mogen vangen		

11. BIJLAGE 2: ARTIKELEN FLORA EN FAUNAWET

11.1 Voor de jacht van belang zijnde artikelen en passages uit de Flora- en faunawet

Artikel 9:

Het is verboden beschermde inheemse diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of op te sporen.

Artikel 10:

Het is verboden beschermde inheemse diersoorten opzettelijk te verontrusten.

Artikel 12:

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13 (o.a.):

Het is verboden eieren onder zich te hebben, te vervoeren of af te leveren.

Artikel 16:

Men is verplicht te verhinderen, dat een dier dat hem toebehoort of onder zijn toezicht staat, in het veld andere dieren opspoort, doodt, vangt of bemachtigt.

11.2 Titel II. De jacht binnen de Flora- en faunawet

Titel II van de Flora- en faunawet behandelt de soorten waarop de jacht kan worden geopend, de jachthouder, de huurovereenkomst, de jacht- of valkeniersakte.

11.2.1 De soorten waarop gejaagd kan worden

Als wild zijn de volgende diersoorten aangewezen (Art. 32):

- grof wild (geen omschrijving)
- klein wild
  - haas (*Lepus europaeus*),
  - fazant (*Phasianus colchicus*),
  - patrijs (*Perdix perdix*)
- waterwild:

- eend (*Anas platyrhynchos*)
- overig wild:
  - konijn (*Oryctolagus cuniculus*)
  - houtduif (*Columba palumbus*)

Dit aantal kan worden beperkt bij Algemene Maatregel van Bestuur of wanneer deze diersoorten op de nationale lijst komen te staan van met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende soorten (rode lijst). Dit geldt voor de patrijs.

11.2.2 De jachthouder

Gerechtigd tot het genot van de jacht (tenzij de jacht is verhuurd), zijn (Art. 33):

- de eigenaar van de grond
- de erfpachter, de vruchtgebruiker, de pachter of de huurder.

Verhuur van de jacht (Art. 34) geschiedt middels een schriftelijke, gedagtekende overeenkomst. De huurder kan het genot van de jacht in zijn geheel of gedeeltelijk wederverhuren, mits de verhuurder hiervoor schriftelijk toestemming heeft gegeven. De looptijd van de overeenkomst is minimaal zes jaar en ten hoogste twaalf jaar.

Bij het aangaan van een overeenkomst mag worden bedongen dat, indien enige onroerende zaak waarop de overeenkomst betrekking heeft wordt opgenomen in een akte van toedeling als bedoeld in artikel 207 van de Landinrichtingswet en deze akte voor het einde van de duur van de overeenkomst in de openbare registers is ingeschreven, de overeenkomst eindigt (voor zover het die zaak betreft) met ingang van de datum waarop deze akte is ingeschreven.

De huurovereenkomst van de jacht blijft in stand bij eigendomsoverdracht van de grond (Art. 35).

Volgens Art. 36 kan de jachthouder met een jacht- of valkeniersakte de jacht in gezelschap van anderen uitoefenen. In bij Algemene Maatregelen van Bestuur geregelde gevallen hoeft de jachthouder daar niet bij te zijn.

De jachthouder is verplicht (Art. 37) om in zijn jachtveld, een redelijke stand van het wild te handhaven of te bereiken én om schade door wild te voorkomen. Het bevorderen van de wildstand door middel van bijvoeren is verboden. Bij Algemene Maatregel van Bestuur wordt geregeld wat een redelijke wildstand inhoudt.

11.2.3 De akten voor het jagen

Het is verboden te jagen (Art. 39) zonder geldige:

- jachtakte,
- valkeniersakte of
- kooikersakte.

De korpschef van het regionale politiekorps verleent de jachtakten (Art. 42). De minister van LNV (Art. 43), verleent de valkeniers- en kooikersakten.

11.2.4 De uitoefening van de jacht

Conform Art. 46, lid 3 wordt bij ministeriële regeling bepaald in hoeverre de jacht op wild is geopend. De jacht is in ieder geval niet geopend tussen 1 februari en 15 augustus, tenzij geen andere bevredigende oplossing bestaat dan het openstellen van de jacht.

De jacht is niet geopend in gebieden die:

- zijn aangewezen (of het voornemen daartoe) als beschermd natuurmonument of staatsnatuurmonument;
- zijn aangemeld als watergebied van internationale betekenis (Ramsar-overeenkomst van 2 febr. 1971);
- zijn aangewezen als speciale beschermingszone ingevolge de Vogelrichtlijn (nr. 79/409/EEG, 2 april 1979).

Tot het jagen geoorloofde middelen (Art. 50) zijn:

- geweren,
- honden, niet zijnde lange honden,
- gefokte jachtvogels (slechtvalken en haviken),
- eendekooien,
- lokeenden of lokduiven (niet blind of verminkt),
- fretten en
- buidels.

Het is verboden te jagen (Art. 53):

- op zondagen, nieuwjaarsdag, tweede paas- en pinksterdag, beide kerstdagen en hemelvaartsdag,
- op begraafplaatsen,
- als het heeft gesneeuwd (geldt niet voor wilde eend en houtduif, konijn, haas en fazant),
- op uitgeput wild,
- binnen 200 meter van voederplaatsen,
- binnen de bebouwde kom of op terreinen direct grenzend aan de bebouwde kom.

11.3 Titel III. Vrijstellingen, ontheffingen en vergunningen binnen de Flora- en faunawet

Titel III beschrijft de bijzondere vrijstellingen, ontheffingen en vergunningen en door wie deze gegeven worden.

Door GS kan ontheffing verleend worden inzake artikel 12 van de Flora- en faunawet (verbod op zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit het nest nemen van eieren) aan samenwerkingsverbanden van weidevogelbeschermers voor het zoeken en rapen van Kievitseieren (Art. 60). Dit geldt alleen voor de periode van 1 maart tot 9 april. Deze ontheffing geldt alleen, mits het belang van natuurbehoud zich daar niet tegen verzet en mits men er zorg voor draagt dat de legsels worden beschermd.

Artikel 61 geeft een afwijking op het verbod bedoeld in artikel 13. Het is n.l. toegestaan eieren van Kieviten onder zich te hebben, te vervoeren of af te leveren gedurende de voor deze diersoort toegestane raaptijd of twee daarop volgende dagen.

Zonder vergunning van de minister is het verboden dieren te prepareren (Art. 62). Een dergelijke vergunning wordt alleen afgegeven aan diegenen die een erkend diploma bezitten.

Bij Algemene Maatregel van Bestuur worden nadere regels gesteld om af te kunnen wijken van het verbod in artikel 13.

Ten behoeve van het beheer en bestrijding van schade is in Art. 65 opgenomen dat bij Algemene Maatregel van Bestuur dié beschermde diersoorten worden aangewezen die niet in hun voorbestaan worden bedreigd of gevaar lopen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen soorten die:

- in het gehele land (of delen) veelvuldig belangrijke schade aanrichten (mol, konijn, houtduif) en daarnaast
- in delen van het land nog 21 soorten (waaronder bosmuis, ekster, haas, knobbelzwaan, kauw, meerkoet, rotgans, wilde eend, spreeuw en ringmus).

Nog voordat bovengenoemde soorten opgenomen en vastgesteld worden in een ministeriële regeling of een provinciale verordening stelt het bestuur van de Provinciale Staten het Faunafonds in de gelegenheid zijn oordeel hierover te geven.

Deze Algemene Maatregel van Bestuur ten behoeve van beheer en bestrijding van schade wordt om de twee jaar vastgesteld.

Wanneer er geen bevredigende oplossing bestaat, geeft Artikel 67 aan dat afgeweken kan worden van de artikelen 9, 11, 12, 50 en 53:

- in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid,
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer,
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren of
- ter voorkoming van schade aan flora en fauna.

Voor de beschermde inheemse diersoorten (aangewezen bij ministeriële maatregel) geldt bovendien dat geen afbreuk mag worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding.

De ex art. 67 soorten zijn:

- beverrat,
- Canadese gans,
- damhert,
- edelhert,
- grauwe gans,
- knobbelzwaan,
- konijn,
- marterhonden,
- muntjak,
- muskusrat,
- nijlgans,
- ree,
- rosse stekelstaart,
- Syberische grondeekhoorn,
- verwilderde duif,
- verwilderde kat,
- verwilderde nerts,
- wasbeer,
- wild zwijn.

Gedeputeerde Staten kan haar besluit dat genoemde soorten moeten worden beperkt afhankelijk stellen van een faunabeheerplan.

In de ministeriële regeling (waar de soorten worden benoemd) kan worden bepaald dat het verboden is dat men deze soorten onder zich heeft.

Het Faunafonds wordt gehoord en in de gelegenheid gesteld een oordeel te geven over het ontwerp van de ministeriële regeling.

Volgens art. 68 kan GS aan een FaunaBeheerEenheid op grond van een faunabeheerplan ontheffing verlenen van de bekende verbodsbepalingen, ten aanzien van beschermde inheemse diersoorten als er geen andere bevredigende oplossing bestaat én geen afbreuk aan de gunstige instandhouding van de soort, mits:

- in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid,
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer,
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren,
- ter voorkoming van schade aan flora en fauna of
- met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen belangen.

Deze belangen zijn:

- de voorkoming en bestrijding van schade of belangrijke overlast veroorzaakt door steenmarters aan gebouwen of zich daarin bevindende roerende zaken,
- de voorkoming en bestrijding van schade veroorzaakt door vossen aan niet bedrijfsmatig gehouden vee,
- de voorkoming en bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren, behorende tot de diersoorten edelhert, ree, damhert of wild zwijn,
- de voorkoming en bestrijding van schade veroorzaakt door konijnen of vossen op sportvelden en industrieterreinen.

De ontheffing aan een FBE wordt verleend voor een periode van maximaal vijf jaar, met dien verstande dat ze kan worden ingetrokken als de omstandigheden zijn gewijzigd t.o.v. het tijdstip waarop de ontheffing is verleend.

De ontheffing kan ook aan een ander dan een FBE worden verleend indien:

- de noodzaak tot een faunabeheerplan -gelet op de soort- ontbreekt;
- de noodzaak ontbreekt gelet op de te verrichten handelingen;
- de noodzaak ontbreekt dat een FBE de handeling verricht;
- het gebied niet is gelegen binnen de zorg van een FBE.

De FBE die ontheffing (art. 69) van GS heeft gekregen dient jaarlijks verslag uit te brengen van de wijze waarop zij gebruik heeft gemaakt van de ontheffing en over de uitvoering van het faunabeheerplan.

Middelen die mogen worden gebruikt bij het beheer en bij schadebestrijding zijn (art. 72):

- geweren,
- honden, niet zijnde lange honden,
- jachtvogels,
- fretten,
- kastvallen,
- vangkooien,
- klemmen, niet zijnde pootklemmen,
- buidels,
- lokvogels, mits niet blind of verminkt,
- kunstmatige lichtbronnen,
- middelen die krachtens de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 zijn toegelaten.

De zwarte rat, bruine rat en huismuis mogen worden bestreden met:

- geweren,
- honden, zijnde niet lange honden,
- kastvallen,
- klemmen, niet zijnde pootklemmen,
- bestrijdingsmiddelen die krachtens de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 zijn toegelaten.

Als een ontheffing wordt verleend ex art. 67 of 68 bepaalt gedeputeerde Staten met welke middelen dat gebeurt en over welke vaardigheden de ontheffinghouder moet beschikken.

Wanneer men de bevoegdheid heeft om aan beheer en schadebestrijding te doen dan is het verboden om dieren te vangen of te doden (art. 74):

- met een geweer of jachtvogel in een veld dat niet voldoet aan de gestelde eisen (40 ha aaneengesloten),
- door middel van drijven op edelherten, damherten, reeën of wilde zwijnen,
- op zondagen, nieuwjaardag, tweede paas- en pinksterdag, beide kerstdagen en hemelvaartsdag,
- op begraafplaatsen.

Op grond van internationale verplichtingen kan bij Algemene Maatregel van Bestuur worden afgeweken van de hierboven genoemde verboden.

Bijvoeren van edelherten, reeën, damherten en wilde zwijnen om de stand te bevorderen, is verboden. Gedeputeerde Staten kan in geval van bijzondere weersomstandigheden (langdurige vorst en/of sneeuw) of op grond van een tijdelijk natuurlijk voedseltekort, waarbij het welzijn van de dieren in het geding is, ontheffing verlenen.

11.4 Titel III. Overige vrijstellingen en ontheffingen

Titel III kent nog een afdeling 2 en 3 waarin regels zijn opgenomen over overige vrijstellingen en ontheffingen.

Het gaat hierbij om ruimtelijke ingrepen en omstandigheden waarin internationale afspraken het nodig maken middels ministeriële regelingen aanvullende regels op de Flora- en faunawet uit te vaardigen (b.v. bij hondsdoelheid bij vossen). Overigens zijn deze er nog niet.

11.5 Het Faunafonds

Het Faunafonds heeft tot taak (art. 83):

- het bevorderen van maatregelen ter voorkoming en bestrijding van schade door dieren behorende tot bij Algemene Maatregel van Bestuur aangewezen soorten,
- het verlenen van tegemoetkomingen in geleden schade, aangericht door dieren behorende tot beschermde inheemse diersoorten,
- het adviseren van Gedeputeerde Staten over de uitvoering van de taken uit de Flora- en faunawet,
- het adviseren van de minister over het ontwerp inzake het aanwijzen van beschermde inheemse diersoorten die niet in hun voortbestaan worden bedreigd.

Hiermee wordt bedoeld:

- het geven van toestemming aan de grondgebruiker om handelingen te verrichten in strijd met de verbodsbepalingen
- of het aanwijzen van beschermde inheemse diersoorten of verwilderde diersoorten waarvan Gedeputeerde Staten kan bepalen dat ze beperkt moeten worden in het kader van de volksgezondheid, openbare veiligheid etc.

12. BIJLAGE 3: PROVINCIAAL BELEID

12.1 Provinciaal beleid Flora- en faunawet

Voor belangrijke delen van de Flora- en faunawet berust de uitvoeringsbevoegdheid bij de Provincie. Dit is een uitvloeisel van het decentralisatieakkoord tussen Rijk en provincies van 1995. De wet geeft ruimte voor provinciaal in te vullen beleid, aansluitend bij regionale omstandigheden. Dit beleid is neergelegd in de provinciale beleidsnota "Uitvoering Flora- en faunawet". Het uitgangspunt van deze nota blijft de duurzame instandhouding van de flora en fauna in de provincie. Het beleid voor de uitvoering is ingepast in het totale natuur- en soortbeschermingsbeleid van de provincie. Dit beleid is recent herzien in de beleidsnota voor natuur en landschap 2000-1212 ("Natuur- en landschapsoffensief Brabant").

12.2 Soortenbeleid

Een van de hoofddoelstellingen van natuurbeleid is instandhouding, herstel en ontwikkeling van een zo natuurlijk mogelijke verscheidenheid van in het wild levende dier- en plantensoorten. Deze hoofddoelstelling van het beleid wordt o.a. ingevuld door middel van het soortenbeleid. Instrumenten van soortenbeleid zijn soortbeschermende verbodsbepalingen (onderdeel van de FF-wet) en het zogenoemde actieve, stimulerende soortenbeleid voor bedreigde en kwetsbare soorten. Het actieve, stimulerende soortenbeleid maakt geen onderdeel uit van de provinciale nota, omdat de provincie bij het opstellen van de nota nog geen uitwerking gegeven had aan het soortenbeleid. Het soortenbeleid zal uiteindelijk zijn uitwerking vinden in de provinciale beleidsnota voor natuur en landschap 2002-1212.

Indien leefomgevingen van beschermde inheemse soorten acuut dreigen te verdwijnen zal GS gebruik maken van haar bevoegdheid tot noodaanwijzing. Hiertoe heeft GS het draaiboek "Noodaanwijzingen beschermde leefomgevingen" vastgesteld.

12.3 Provinciale beleidsruimte

Samenvattend betreft de provinciale beleidsruimte de volgende artikelen uit de Flora- en faunawet:

- aanwijzing beschermde leefomgeving (art. 19-28),
- erkenning Faunabeheereenheden (art. 29),
- goedkeuring Faunabeheerplannen (art. 30),
- sluiting van de jacht bij bepaalde weersomstandigheden (art. 46),

- erkenning van samenwerkingsverbanden van weidevogelbeschermers (verlening ontheffing t.a.v. het zoeken en rapen van Kievitseieren, art.60),
- vrijstelling grondgebruikers (art. 65 en 66),
- ingrepen in populaties (ook zonder toestemming grondgebruiker, art. 67),
- ontheffingen, beheer en schadebestrijding van jacht op wild buiten het jachtseizoen en inzet van verboden middelen (art. 68-94),
- benoeming / financiële aangelegenheden Faunafonds (art. 85-100),
- handhaving en controle (art. 104, 112 en 113).

12.3.1 Beschermde leefomgeving

De inzet van het nieuwe instrument BLO (Beschermde Leef Omgeving) wordt nader onderzocht en bepaald in het kader van de uitwerking van het actieve soortbeschermingsbeleid door de provincie. De samenhang met het overige soortbeschermings- en ruimtelijke ordeningsinstrumentarium is daarbij aan de orde. Indien leefomgeving van beschermde inheemse soorten acuut dreigen te verdwijnen, maakt Gedeputeerde Staten gebruik van haar bevoegdheid tot noodaanwijzing.

12.3.2 Faunabeheereenheden en faunabeheerplannen

Gedeputeerde Staten draagt bij aan de oprichting van vooralsnog één faunabeheereenheid d.m.v. het faciliteren van een of meerdere oprichtingsbijeenkomsten, het aanleveren van vereiste en beschikbare informatie van provinciale weg en gedeeltelijke subsidiëring in de oprichtingskosten. Voor de ontheffingsverlening wordt een overgangsregeling getroffen. Zowel individuele aanvragen als aanvragen van wildbeheereenheden worden in behandeling genomen. Deze overgangsperiode duurt maximaal twee jaar.

12.3.3 Jacht

Gedeputeerde Staten stelt de beleidsregels betreffende de sluiting bij bijzondere weersomstandigheden vast zoals opgenomen in het "Draaiboek sluiting jacht bij bijzondere weersomstandigheden".

12.3.4 Kievitseieren

Gedeputeerde Staten staat het zoeken en rapen van kievitseieren in de provincie Noord-Brabant niet toe. Er zal in principe dan ook geen ontheffing op het verbod van zoeken en rapen worden verleend.

12.3.5 Schadebestrijding en beheer

Provinciale Staten heeft de provinciale verordening "Vrijstellingen Flora- en faunawet" vastgesteld voor een periode van twee jaar.

Een provinciale vrijstelling voor het doden en opzettelijk verontrusten geldt voor kauw en zwarte kraai met het geweer en met behulp van jachtvogels.

Een provinciale vrijstelling voor opzettelijk verontrusten geldt voor brandgans, ekster, grauwe gans, haas, holenduif, knobbelzwaan, kolgans, meerkoet, roek, rotgans, smient, spreeuw, taigarietgans, toendrarietgans en wilde eend.

Gedeputeerde Staten heeft als categorie van personen ter beperking van de stand van diersoorten aangewezen:

- de provinciale muskusrattenbestrijder (Muskusrat en Beverrat),
- jachtaktehouders (voor Canadese gans, damhert, muskusrat, rosse stekelstaart, verwilderde duif, verwilderde kat en wild zwijn).

Voor de ontheffingsverlening in het kader van de verschillende erkende belangen vereist Gedeputeerde Staten t.a.v.:

- volksgezondheid en openbare veiligheid verklaringen van respectievelijk de GG en GD en de betrokken overheid,
- veiligheid van het luchtverkeer een verklaring van een bevoegde instantie, aanvraag in te dienen in samenwerking met een faunabeheereenheid zover aanwezig,
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen (minimaal € 115,-/ha), vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren onderbouwing van de schade, de inzet van preventieve middelen (ten minste twee van de in het "Handboek faunaschade" genoemde) en het effect van het middel waar ontheffing voor wordt aangevraagd.

12.3.6 Handhaving

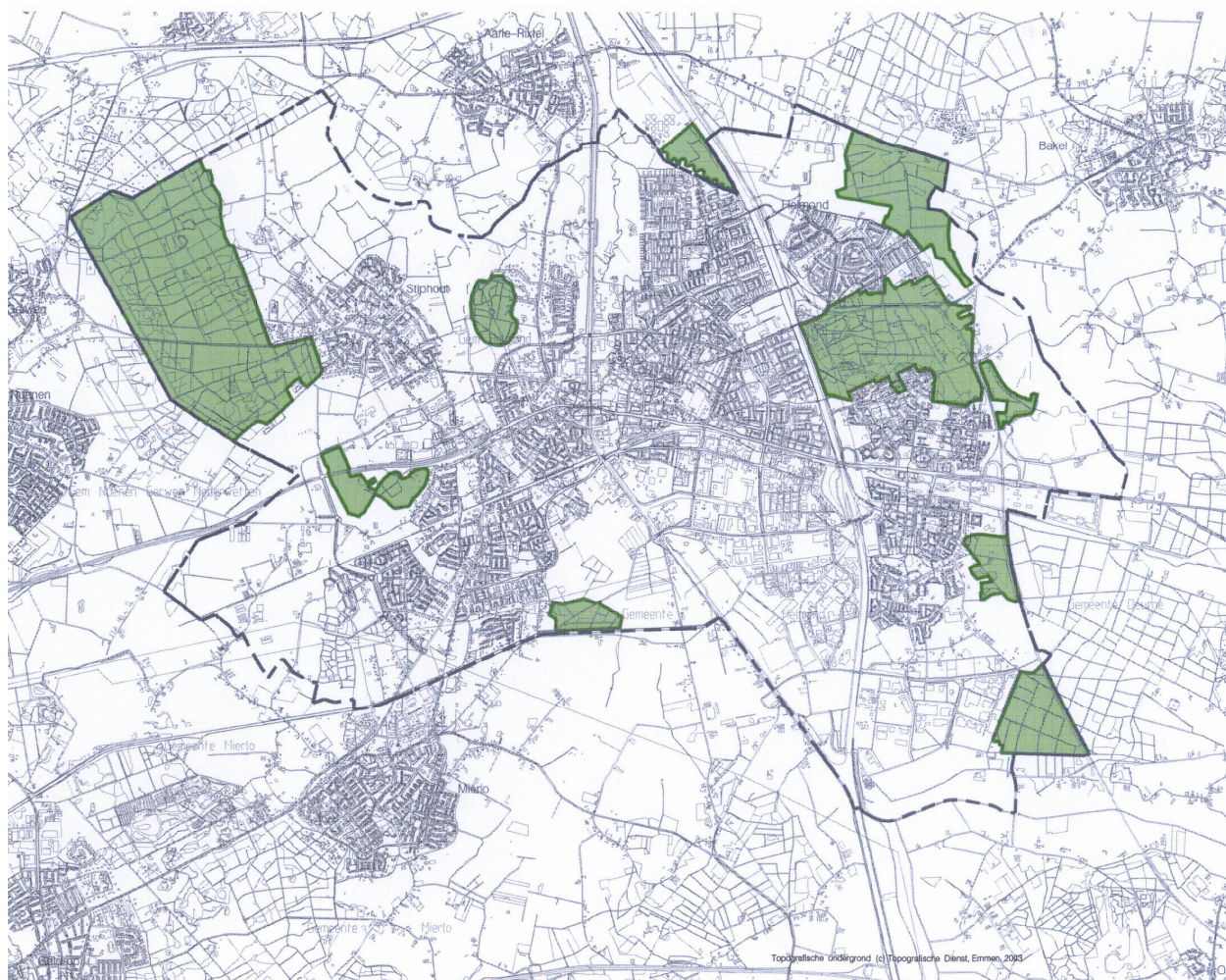
Gedeputeerde Staten stelt een nader plan van aanpak "Handhaving Flora- en faunawet" op. Daarin worden prioriteiten t.a.v. toezicht en handhaving aan-

gegeven. Gedeputeerde Staten neemt deel aan structureel overleg met AID, politie, BOA's en overige handhavende instanties in het buitengebied. Dit ten behoeve van een efficiënte en effectieve afstemming van handhavingsacties.

12.3.7 Uitvoeringsaspecten

De provincie voorziet in ecologische monitoring van (potentiële) schadesoorten. Rapportage is voorzien in "De toestand van de Brabantse natuur". De provincie neemt het initiatief met betrekking tot schademonitoring waarvan zij verwacht dat deze door alle betrokken partijen ter hand wordt genomen. De nota wordt vastgesteld voor een periode van twee jaar, met inachtneming van de algemene voorbereidingsprocedure volgens de Awb en de provinciale inspraakverordening.

13. BIJLAGE 4: KAART GHS/EHS GEBIEDEN

LEGENDA

- Gemeentegrens
- GHS / EHS gebieden

KAART 1 Natuurkerengebieden gemeente Helmond

14. BIJLAGE 5: TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN DIVERSE INSTANTIES

